

Protokoll nr 7 fört vid äldrenämndens sammanträde

Tidpunkt:

Tisdagen 30 augusti 2022, kl. 16:01-16:08

Plats:

Bråvallasalen, Stadshuset, plan 1

Paragrafer:

§§1-18

Dag för justering:

Fredag 2 september 2022

Erik Slottnér (KD)
ordförande

Mirja Räihä (S)
vice ordförande

Närvarande:

Se sid 2 i protokollet

Ledamöter:

Erik Slottnér (KD), ordförande
Mirja Räihä (S), vice ordförande
Yvonne Fernell-Ingelström (M)
Anette Hellström (M)
Birgitta Thulin (M)
Abit Dundar (L)
Ulla Wihlman (MP)
Christina Linderholm (C)
Felix Finnveden (S)
Lisa Ahlstrand (S)
Robert Mjörnberg (V)
Inger Gretzer Qvick (V)
Leif Söderström (SD)

Ersättare:

Christina Huss (M)
Basu Alam (M)
Lisbeth Crabo Ljungman (M)
Truls Ljungström (M)
Anna Kers Hagberg (MP)
Anna Simon-Karlsson (C)
Bengt-Olov Tengmark (S)
Birgitta Sevefjord (V)
Hanna Egeltoft (V)
Göran Ek (SD)

Förhinder:

Daisy Johansson (L)
Emelie Stark (S)
Jakob Brant (S)

Närvarande tjänstemän:

Äldredirektör Patric Rylander, nämndsekreterare Jonathan Storm, enhetschef Carl Smitterberg

§ 1. Närvarande

Ordföranden Erik Slottnér (KD) öppnade sammanträdet.
Ledamöter och ersättares närvaro noterades.

§ 2. Val av justerare

Ordföranden Erik Slottnér (KD) valdes att tillsammans med
vice ordföranden Mirja Räihä (S) justera protokollet.

§ 3. Anmälan av protokollsjustering ÄN 6/2022-06-14

Äldrenämndens protokoll från 2022-06-14 anmälades.

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna

§ 4. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

§ 5. Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Inga skrivelser hade inkommit

§ 6. Förvaltningschefens information/presentation**§ 7. Remiss av delbetänkandet Stärkt arbete med att bekämpa
bidragsbrott. Administrativt sanktionssystem och effektivare
hantering av misstänkta brott**

Dnr ALD 2022/248

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som
svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

2021 års bidragsbrottsutredning har i ett delbetänkande sett
över möjligheterna att stärka arbetet med att bekämpa
bidragsbrott mot Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten,
Centrala studiestödsnämnden (CSN), Migrationsverket och
Arbetsförmedlingen. Uppdraget har bestått i att göra en
kartläggning och lämna förslag. För att få en heltäckande bild
har utredningen även inkluderat kommuner och
arbetslöshetskassor i kartläggningen och förslagen.

Syftet med översynen har varit att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv hantering för att minska antalet felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

Utredningen föreslår flera reformer för att motverka felaktiga utbetalningar och bekämpa organiserad brottslighet som riktas mot välfärdssystemen. I korta drag presenterar delbetänkandet två huvudförslag:

- Införande av sanktionsavgift för mindre allvarliga brott på 25 procent av det felaktigt utbetalade beloppet, utöver återkravet. Bidragsbrott på mer än ett halvt prisbasbelopp ska leda till brottsanmälan och lagföras. En sanktionsavgift kommer även kunna tas ut av företagen vilket gett ett incitament för dessa att undvika överträdelser.
- Ansvar för att utreda bidragsbrott flyttas över till Ekobrottsmyndigheten och att förundersökningar där bed-rivs under ledning av åklagare. Ekobrottsmyndigheten är specialiserad på ekonomisk brottslighet och har en upparbetad utrednings- och spaningsverksamhet med specialkunskaper på ekobrottsområdet.

I övrigt föreslås att Ekonomistyrningsverket får i uppdrag att ta fram indikatorer som kan ingå i resultatuppföljningen.

Finansiering föreslås i första hand ske genom att ytterligare resurser tillskjuts de berörda myndigheterna. I andra hand genom att anslagsmedel överförs som en varaktig omfördelning av medel från samtliga statliga myndigheters förvaltningsanslag.

Utredningen föreslår att förslagen kan träda i kraft 1 juli 2024.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi är eniga med förvaltningen att de i betänkandet föreslagna förbättrade förutsättningar för utredning som Ekobrottsmyndigheten har och ikraftträdande av Lagen om sanktionsavgifter på välfärdssystemens område bör kunna både effektivisera utrednings- och spaningsarbetet och verka brottsförebyggandet emot välfärdsbrott.

Vi anser också att betänkandet har väl beaktat vikten av uppföljning genom uppdraget till Ekonomistyrningsverkets att ta fram indikatorer för resultatuppföljning och att verket ska redovisa analyser av kommunens hantering av sanktionsavgifter, misstänkta bidragsbrott och hanteringens brottsförebyggande effekter liksom Inspektionen för vård och omsorg uppföljande roll av kommunernas hantering ärendena. Vi förutsätter att dessa myndigheters analyser och avslöjanden löpande redovisas för äldrenämnden.

Det har funnits allt för många exempel på fuskare och kriminella bland privata hemtjänstföretag som innan de avslöjats hunnit lura kommuner på miljonbelopp genom fusk och genom utnyttjande av personalen. Incitamenten för fuskande verkar vara allestädes närvarande i form av att genvägar tas till förmån för vinster, på bekostnad av personalens arbetsmiljö, sysselsättningsgrad och i slutändan kvaliteten på den omsorg som utförs.

Vänsterpartiet har länge varit drivande i dessa frågor och är också ett av få partier som angriper problematiken i dess kärna, det ska i vår mening inte var möjligt att tjäna enorma summor på vare sig äldre inom hemtjänst eller barn och sjuka. Ett vinstförbud inom välfärden skulle göra denna diskussion helt överflödig.

De föreslagna åtgärderna borde kunna bidra till att få bort oseriösa företag. Den från i år inrättande stadsgemensamma visselblåsarfunktionen är också väsentlig för att avslöja oegentligheter. Detta är ett steg i rätt riktning.

Vänsterpartiet anser dock att den privata dominansen inom hemtjänsten ska brytas och vårt mål är att kommunen successivt tar över driften av hemtjänsten.

§ 8. Remiss av promemorian Uppgiftsskyldighet för utförare inom socialtjänsten

Dnr ALD 2022/264

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

När uppgifter som socialnämnden ansvarar för ska utföras av någon annan behöver nämnden information från utföraren för att kunna följa upp insatsen och fullgöra sina åligganden som huvudman. Det råder i dag viss rättslig osäkerhet i fråga om en utförare kan lämna uppgifter till den socialnämnd som ansvarar för verksamheten eller om det hindras av tystnadsplikt eller sekretess. Frågan har framförallt lyfts i förhållande till privata utförare. För att fullgöra sitt ansvar har socialnämnden behov av ändamålsenlig information från den som utför insatser, oavsett om det sker i kommunens egen regi, i samverkan med en eller flera andra kommuner eller om kommunen anlitat en privat utförare. Beroende på hur socialnämnden väljer att ordna utförandet av insatser skulle sekretess- och tystnadspliktsgränser kunna uppstå.

I betänkandet Hållbar socialtjänst - en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) - föreslås bland annat att bestämmelsen om god kvalitet i socialtjänstlagen (2001:453) ska kompletteras med ett uttryckligt krav på uppföljning och att det ska bli möjligt att tillhandahålla in-satser utan föregående individuell behovsprövning. Av remissvaren till betänkandet framkommer att flera remissinsatser ser ett behov av ett tydligt lagstöd för att kunna följa upp privata utförare.

I promemorian lämnas därför förslag om att införa en sekretess och tystnadspliktsbrytande uppgiftsskyldighet för utförare i verksamhet enligt socialtjänstlagen. Uppgifter som ska lämnas ut är sådana som socialnämnden behöver för kvalitetssäkring, administration, upp-följning eller utvärdering samt sådana uppgifter som nämnden behöver för att erbjuda en fast omsorgskontakt enligt 4 kap. 2 b § SoL.

Den föreslagna bestämmelsen föreslås träda i kraft samtidigt som eventuella andra ändringar av socialtjänstlagen.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Promemorian ”Uppgiftsskyldighet för utförare inom socialtjänsten” ger, genom förslaget om tillägg av ny paragraf, 12 kap. 11 § i kommande ändringar av Socialtjänstlagen, stadsdelsnämnderna och äldrenämnden förutsättningar för att kunna följa upp omsorg även i privat regi.

Vi anser att utan denna nya lag har väsentliga förutsättningar saknats för den hårt drivna privatisering som skett sedan tillkomsten av LOV (Lagen om Valfrihet) 2009. Enligt äldreomsorgens årsrapport 2021 utfördes i hemtjänsten 63 % av verkställda beslut av privata utförare och av totala vård- och omsorgsplatserna var 60 % upphandlade enligt LOV. Det betyder att ca två tredjedelar den äldreomsorg som stadsdelsnämnderna och övergripande äldrenämnden ansvarar för, har brustit avseende uppgifter viktiga för kvalitetssäkring, administration, uppföljning eller utvärdering samt även i möjligheterna att upptäcka välfärdsfusk.

Vänsterpartiet har under denna mandatperioden upprepat tagit upp de brister i och avsaknad av uppföljning som återkommit i redovisning av årsrapporter och verksamhetsuppföljningar och bristande insynen hos privata utförare. Vi var positiva till de uttryckliga krav på uppföljning och omsorgsarbete enligt vetenskap och beprövad erfarenhet som togs upp i utredningen Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47). Vi anser att såväl dessa ändringar i kommande socialtjänstlag som tillägg av nya paragrafen i 12 kap 11 § bör ge incitament till en täckande utvärdering av äldreomsorgen i privat regi.

§ 9. Svar på skrivelse Om timanställningar och fasta anställningar på heltid (skrivelse från Mirja Räihä m.fl. (S))

Dnr ALD 2022/195

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ärendet

I skrivelsen från Mirja Räihä (S) önskas svar på frågor avseende timavlönade och tillsvidareanställd personal inom äldreomsorgen. Skribenten menar att stadens styrning för att minska andelen timavlönade inom äldreomsorgen inte säkerställer att de fasta anställningarna ökar. Skribenten vill därför veta om de fasta anställningarna ökat i takt med att timanställningarna minskat.

Förvaltningen framhåller att det pågår ett aktivt arbete i äldreomsorgens verksamheter med att minska andelen timavlönade och att förvaltningen stöttar stadsdelsnämnderna i detta arbete. En del i detta arbete har varit att se över kraven i avtal med de privata utförarna samt uppdragsbeskrivningarna för stadens egna verksamheter inom äldreomsorgen. I budget för 2022 har stadsdelsnämnderna i uppdrag att arbeta aktivt för att minska andelen timavlönad personal och en obligatorisk nämndindikator om andelen timavlönad personal i förhållande till samtliga anställda har införts i styrmodellen.

Att göra jämförelser över tid avseende timavlönade i relation till fast anställda är inte oproblematiskt. Det finns flera faktorer som påverkar möjligheten att göra dessa jämförelser mellan år som exempelvis pandemins påverkan på äldreomsorgen, förändringar i antalet personer med äldreomsorg och behov samt verksamhetsövergångar mellan kommunala och privata utförare. Utifrån detta går det inte att svara på frågan om antalet fasta anställningar ökat i takt med att antalet timavlönade minskat.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande enligt följande:

Kristdemokraterna nationellt vill se fler omvandlingar av timanställningar till fasta anställningar och det är anmärkningsvärt att majoriteten i staden inte följer upp i vilken mån detta sker.

Det svar vi fått på vår skrivelse om huruvida de fasta anställningarna på heltid ökat i samma takt som timanställningarna minskat är i vår mening inget svar, utan förklaringar till varför man bör vara försiktig med att tolka statistiken utifrån nu och tidigare rådande pandemiläge. Utan ett underlag går det inte att bedöma förvaltningens svar. Betyder den lägre andelen timanställda att frånvaro av ordinarie personal inte täcks upp av vikarier?

Med tanke på den stora personalbrist vi står inför behöver staden ha god insyn i hur arbetet med heltidsresan inom äldreomsorgen fortgår och då det är något man på stadsdelsförvaltningsnivå kan följa borde det även följas centralt. Den blågröna majoritetens oprofessionella hantering av skrivelsen talar tydligt för att minskningen av otrygga anställningar inte är en prioriterad fråga.

Även det moderata finansborgarrådet säger sig arbeta mot den ekonomiska ojämlikheten i Stockholm genom att heltid ska vara norm. Viljan att se fler i fasta anställningar på heltid i staden kan dock ifrågasättas då det i den blågröna majoritetens budget för år 2022 inte finns en enda skrivning om heltid. Inte heller har några av våra förslag om att öka andelen heltidsanställningar hörtsammats under mandatperioden.

§ 10. Fördelning av prestationsrelaterade stimulansbidrag 2022
Dnr ALD 2021/533 & ALD 2021/534**Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till fördelning av prestationsrelaterade stimulansmedel till äldreomsorgen 2022 motsvarande 76,8 miljoner kronor.

Ärendet

Regeringen har fördelat två prestationsrelaterade statsbidrag till landets kommuner. Syftet med statsbidragen är att ge

kommunerna incitament att dels minska andelen timanställningar för att stärka kvaliteten och öka tryggheten, dels öka sjuksköterskebemanningen och den medicinska kompetensen inom äldreomsorgens särskilda boenden.

Stockholms stad har beviljats 76,8 mnkr för bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden. Däremot har staden inte uppfyllt kriterierna för andelen timanställda och får därmed ingen tilldelning från detta bidrag. Staden fördelar erhållna medel efter de kriterier som Socialstyrelsen definierat i anvisningarna för bidraget. Fördelningen per utförare framgår i bilagan till detta ärende.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande enligt följande:

Av landets kommuner får 30 procent ta del av statsbidraget då de, trots utmaningarna med pandemin antingen minskat andelen eller redan har en god nivå av timanställda inom äldreomsorgen. Inga av storstadskommunerna har fått ner timanställningarna till de nivåer som krävs för att få del av medlen och ofta hävdas att det är svårare att förändra en stor kommun, men Farsta stadsdelsförvaltning har visat att det går. Andelen timanställda inom Stockholms kommunala äldreomsorg ligger runt 30 procent, men i Farsta har man, genom ett aktivt arbete med att övervinna gamla fördomar att äldreomsorgen behöver många timanställda, under år 2021 gått från 30 till 3,5 procent timanställda.

Vi menar att det är ett misslyckande av den borgerliga majoriteten, som tidigare i år beslutade om att införa en kvalitetsbonus för de hemtjänstföretag som får ner timanställningarna till nivåer som både ligger under Socialstyrelsens nivåer på max 17 procent, och under de krav som finns i förfrågningsunderlaget.

Med en sådan personalpolitik, eller snarare avsaknad av densamma, är det inte förvånande att staden går miste om statsbidragen. Staden hade behövt förbättra förhållandet med minst 5 procent och nådde med 3,5 procent inte ända fram. Med en politik som aktivt syftar till att minska andelen timanställningar och öka andelen fasta anställningar heltidsanställningar hade kanske utfallet sett annorlunda ut.

§ 11. Nytt dataskyddsombud för äldrenämnden

Dnr ALD 2022/274

Äldrenämndens beslut

1. Dataskyddsombudet Nima Andacheh entledigas från uppdraget som dataskyddsombud för äldrenämnden.
2. Jonathan Storm utses till äldrenämndens dataskyddsombud.
3. Dataskyddsombudets namn och kontaktuppgifter anmäls till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Ärendet

Enligt dataskyddsförordningen ska varje kommunal nämnd utse ett dataskyddsombud. Med anledning av detta måste äldrenämnden utse ett dataskyddsombud. Nuvarande dataskyddsombud övergår till annan anställning och nytt dataskyddsombud måste därmed utses.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 12. Anmälan av kontorsyttrande som svar på remiss av Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2022:11)

Dnr ALD 2022/225

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner anmälan av förvaltningens kontorsutlåtande som svar på remissen och lägger ärendet till handlingarna.

Ärendet

Äldrenämnden har blivit ombedd att yttra sig gällande remiss av, Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet.

Handlingsplanen är indelad i två åtgärdsområden. Åtgärder som bidrar till en mer sammanhållen och tydlig struktur för tolktjänsten, samt åtgärder som stöder en fortsatt långsiktig utveckling.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen i handlingsplanen. Regionernas samordningsansvar ger en väg in för all tolktjänst vilket underlättar för den enskilde tolkanvändaren och ger ett ökat inflytande.

Förvaltningen ställer sig vidare positiv till förslaget om att det inrättas en ny nationell funktion för samordning av tolktjänstfrågor. Genom samlad information, statistik och utveckling kan det främja kunskapsutvecklingen vilket bidrar till jämlikhet i levnadsvillkor och delaktighet i samhällslivet för målgruppen.

Handlingsplanen presenterar flera förslag för långsiktig utveckling som förvaltningen stödjer.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 13. Anmälan av ekonomisk månadsrapport för juli 2022**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för nämndernas arbete med uppföljning av budget ska varje nämnd ta fram en månatlig ekonomirapport med årsprognos och redovisa till stadsledningskontoret och respektive nämnd.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 14. Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) från sammanträde den 23 augusti 2022**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) sammanträde från den 23 augusti 2022 anmälades.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 15. Anmälan av protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från den 25 augusti 2022.**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från den 25 augusti 2022 anmälades.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 16. Anmälan av beslut fattade enligt delegation 1 juni – 31 juli 2022
Dnr ALD 2022/21**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Lista över beslut fattade på delegation 1 juni – 31 juli 2022 anmälades.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 17. Postlista 1 juni – 31 juli 2022**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Postlista för 1 juni – 31 juli 2022 anmälades.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 18. Övriga frågor

Inga övriga frågor anmälades.

Sammanträdet avslutades.

Vid protokollet

Jonathan Storm, nämndsekreterare